

A Bükkalja Tájegységi Értéktár Bizottság munkaszervezetének 2017-es beszámolója

Hungarikum pályázat:

Lezárult a *Bükkaljai Tájegységi Értéktár létrehozása és működtetése* című, a Földművelésügyi Miniszter miniszteri keretéből támogatásra került pályázatunk. A program egyik fő célkitűzése a Bükkalja Tájegységi Értéktár elkészítésének támogatása és a Bükkalja Tájegységi Értéktár Bizottság megalakításának elősegítése volt. Programunk másik célja a Hungarikummá nyilvánított kaptárkövek és a bükkaljai kőkultúra emlékeinek felmérése, rendszerezése, mellyel biztosíthatjuk azok megfelelő védelmét és nyilvántartását, valamint az utókor számára történő megőrzését.

A program keretében 2017. április 19-én a szomolyai Fekete Cseresznye Művelődési Házban tizenöt szervezet részvételével (13 önkormányzat, valamint a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság és a Kaptárkő Egyesület) megtartotta alakuló ülését a Bükkalja Tájegységi Értéktár Bizottság.

A pályázati támogatásból megvalósuló szakmai munka során a Bükkalja 24 településén bel- és külterületi terepbejárások és felmérések keretében szakmai dokumentálást végeztünk, felmértük a kőzetbe mélyített helyiségeket (egyedi barlanglakásokat és barlanglakás csoportokat, bújókat, egyedi pincéket és pincesorokat, kőhodályokat, vallási jellegű sziklahelyiségeket /templomok, kápolnák, remetelakok/ és egyéb kőzetbe mélyített sziklahelyiségeket /kutakat, gabonataroló vermeket/), a kulturális örökség emlékeit (a faragott kőemlékeket: szentek szobrait, kőkereszteket, faragott sírkövet, építményeket: hidakat, tornácos házakat, rakott kerítéseket), és a kultúrtáj elemeit (hagyásfás legelőket, régi gyümölcsösöket és promontóriumokat /szőlőhegyek/). A szakmai szempontokon túl, a megközelíthetőség, állapotuk, veszélyeztetettségük, bemutathatóságuk (a bemutatás javasolt módja) mind-mind a felmérés részét képezték.

A kőkultúra közel 300 emléke került felmérésre (ez a szám a kaptárkövek nélkül értendő, mivel azok felmérése már a védetté nyilvánításuk kezdeményezése kapcsán megtörtént), de a jövőben ez a szám várhatóan még emelkedni fog a kutatások és a további munkánk eredményeképpen. A felmérések eredményeit igyekeztünk a települési értéktárakkal egyeztetve pontosítani. Az felmérés adatai és fotói a Bükkaljai Tájegységi Értéktár online adatbázisába kerültek feltöltésre, mely így könnyen kereshető és előhívható az azt használó szakemberek számára. Létrehoztuk a Bükkaljai Tájegységi Értéktár weboldalát, melynek célja az értékek bemutatása, az aktuális események megjelenítése és a Hungarikumunk bemutatása: <https://bukkaljaertektar.hu>

A felmért értékeket Google Maps alapú térképen ábrázoltuk és elérhetővé tettük weboldalon, így az értékek kategória alapján kereshetők, ezzel széles nyilvánosság számára, felhasználóbarát módon tudjuk biztosítani az adatok elérhetőségét és mely így a turizmust is hivatott szolgálni <https://bukkaljaertektar.hu/terkep/>

A felmérés adatait és fotóit felhasználva új, ingyenes, átnézeti térképpel ellátott bemutató kiadványt készítettünk a Bükkaljáról, mely a kőkultúra értékeinek az elhelyezkedését mutatja be és részletesen leírja a Hungarikummal kapcsolatos tudnivalókat színes fotókkal gazdagítva azt, elősegítve ezzel az értékek könnyebb megtalálását. **A kiadvány letölthető weboldalunkról.**

Események a Hungarikum cím kapcsán:

- Október 14-én lezajlott a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság és a Kaptárkő Egyesület **Bükkaljai kőkultúra néven indított fotópályázatának** eredményhirdetése és a pályázat legjobb 40 képéből készült fotókiállítás megnyitója a cserépfalui Bükk Déli Kapu Látogatóközpontban.
A pályázatra 35 pályázótól 153 fotó érkezett be. A kiállított alkotásokat vándorkiállításon szeretnénk bemutatni, így **a kiállítás anyaga ingyenesen igényelhető partnereink számára.**
- Az őszi beköszöntével ismét **elindítottuk a Hungarikum címmel kitüntetett bükkaljai kőkultúra főbb látnivalóit és legérdekesebb helyszíneit bemutató túrasorozatunkat Bükkaljai kőkultúra néven,** melynek során 10 hónapon át, havi egy alkalommal, különböző helyszíneken ingyenes szakvezetést biztosítunk a résztvevőknek.
 - **Szeptemberben** a Kulturális Örökség Napjai keretében **Bükkzsérc és Noszvaj (15 fő);**
 - **Októberben** a Hazajáró Honismereti Magazinműsor szereplőivel **Cserépfalu (100 fő);**
 - **Novemberben** pedig a Bükki Nemzeti Park Igazgatósággal közösen az **Eger (80 fő)** köemlékeihez vezettünk túrát.

A résztvevők 80%-a nem helyi. Budapestről, Debrecenből, Szolnokról, Makóról, Nyíregyházáról, Miskolcraól, Ózdraól, de még a Felvidékről is volt résztvevő!

- **Részvétel a Rétközi Tájegységi Értéktár alakulóülésén előadóként** (Szakáli István Loránd agrárfejlesztésért és hungarikumokért felelős helyettes államtitkár védnökségével)
- **Részvétel a Hungarikumok Klubján a Parlamentben** (2 alkalommal, mely jövőre folytatódik)
- **10 éves az Európai Tájegyzményt kihirdető törvény** – részvétel a műhelybeszélgetésen (Földművelésügyi Minisztérium és az Alapvető Jogok Biztosa Hivatalának szervezésében)
- **Részvétel a Natúrparkjaink jelene és jövője konferencián** (A Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. a Magyar Turizmus Ügynökséggel és a Magyar Natúrpark Szövetséggel együttműködésben szervezte)
- Dr. Fazekas Sándor, Földművelésügyi Miniszter látogatása a Bükkalján

2018. évi tervek (részletezve a 2018-as költségvetési tervében):

- A Bükkaljai Tájegységi Értéktár értékeinek bővítése;
- A Bükkaljai Tájegységi Értéktár Bizottság tagjainak bővítése;
- Újabb Helyi Értéktárak megalakulásának ösztönzése és támogatása;
- Kisfilm készítése a Hungarikumunkról;
- Konferencia és képzés szervezése;
- Rendezvények szervezése (Kaptárkő nap, Bükkaljai Mostra) és Bükkaljai programfüzet kiadása;
- A Bükkaljai kőkultúra túrasorozat folytatása.